Ecaterina Pleşca

DESPRE CUVÂNTUL ROMÂNESC *CÁUĂ* ŞI CONCORDANŢELE LUI LEXICO-SEMANTICE ÎN LIMBILE BALTICE ŞI SLAVE

Din capul locului vom sublinia faptul că domeniul de utilizare a cuvântului românesc *cauă* „sperietoare" este unul străvechi şi ţine de mitologia preromână. De aceea realia denominată prin cuvântul dat trebuie legată de substrat. Or, modul de viaţă autohton, credinţele şi practicile religioase primare moştenite din vremuri preistorice n-au putut fi schimbate de influenţele venite din afară (greacă, scitică, celtică), dar nici înlăturate ulterior de creştinism. În plan lingvistic, acest lucru este confirmat de concordanţele lexico-semantice la nivelul limbilor / dialectelor indoeuropene ce ţin de unele credinţe şi practici păgâne sau populare.

Cum bine se ştie, din tradiţia documentară tracă ni s-au păstrat doar formule pentru leacuri scrise pe „tăbliţe trace" [1, p. 38] sau „tăbliţe ale lui Orfeu", despre care ne relatează şi Heraklide Ponticul (filosof grec din sec. IV î.e.n.), susţinând că acestea ar fi existat fie într-un sanctuar din Rodope, fie mai departe în munţii Haemus, afirmaţie ce o regăsim şi în *scholii* [ibidem]. Despre ele ne aminteşte Euripide în tragediile „Alcesta" (versetele 966-969) şi „Hekuba" (versetul 1267). În izvoarele menţionate se vorbeşte despre un „pharmakon", leacuri ori formule medicale-vrăjitoreşti, descântece, care se bucurau de un prestigiu deosebit în ochii grecilor antici" [ibidem].

Datele respective prezintă interes pentru cercetarea noastră din motivul că formulele vrăjitoreşti şi / sau descântecele (= texte / formule magice curative) ne vorbesc despre vechimea ocupaţiei date la români şi strămoşii lor, în plus, ele au păstrat un şir de denumiri ale unor fiinţe / „personaje mitice" (nume ale daimonilor). Întrucât credinţele păgâne au fost condamnate şi prigonite de religia creştină, multe dintre fiinţele date nu au supravieţuit în memoria generaţiilor sau şi-au schimbat funcţia şi numele. Astfel, până la noi, în cele mai multe cazuri, au ajuns doar numele sau „specializarea" (în vrăjitorie, descântec, speriat etc.) a unora dintre ele.

După cum constată Emanuela Timotin cercetând descântecele manuscrise, identitatea lor este greu de precizat chiar şi pentru secolele XVII-XIX. Exemplificând prin „demonul care produce muşcătura", cercetătoarea observă că numai la nivelul textelor manuscrise denumirea demonului comportă nenumărate forme [2, p. 92], numărul cărora în tradiţia orală este şi mai mare, iar mulţimea variantelor fonetice (inexplicabile pe baza diferenţelor dialectale) sugerează că sensul cuvântului *nu mai era cunoscut* persoanelor care îl utilizau [ibidem 2, p. 93]. În parte, aprecierile sunt relevante şi pentru cazul nostru, chiar dacă termenul *cauă* nu se încadrează în grupul semantic dat,

BDD-A6700 © 2013 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 13:52:09 UTC)

ci în cel al fiinţelor imaginare înspăimântătoare din mitologia română. Exemplul adus este relevant pentru evaluările generale asupra domeniului, dar şi pentru schimbările de sens, când utilizatorii nu-i mai cunoşteau semnificaţia iniţială, mai veche. Acesta ar fi unul dintre motivele că în mitologia românilor, la fel ca în mitologiile altor popoare, există un şir lung de făpturi imaginare înspăimântătoare, inclusiv dintre cele cu care sunt speriaţi copiii. În cele ce urmează, pentru a intra în esenţa lucrurilor, aducem numele unora dintre fiinţele imaginare atestate în descântece manuscrise româneşti din secolele XVII-XIX: *horgoaie* s.f. „urcoaie, strigoaică, duh rău feminin, moroaică"; *horgoi* s.m. „urcoi, strigoi, duh rău, moroi" [2, p. 382]; *moroaie* s.f., *moroi* s.m. „duh rău" [idem, p. 383]; *pocitoare* s.f. „personaj feminin (uman sau supranatural) care poceşte", *pocitor* s.m. „personaj masculin (uman sau supranatural) care poceşte" [ibidem]; *răpitoare* s.f. „personaj feminin (uman sau supranatural) care răpeşte", *răpitor* s.m. „personaj masculin (uman sau supranatural) care răpeşte" [idem, p. 385]; *râvnitoare* „personaj feminin (uman sau supranatural) care râvneşte", *râvnitor* s.m. „personaj masculin (uman sau supranatural) care râvneşte" [ibidem]; *suptoare* s.f. „personaj feminin supranatural care suge sângele omului", *suptor* s.m. „personaj masculin supranatural care suge sângele omului" [idem, p. 386]; *tâmpinătoare* s.f. „personaj feminin (uman sau supranatural) care apare prin surprindere în calea pacientului, îmbolnăvindu-l", *tâmpinător* s.m. „personaj masculin (uman sau supranatural) care apare prin surprindere în calea pacientului, îmbolnăvindu-l" [idem p. 387]; *diochitoare* s.f. „personaj feminin (uman sau supranatural) care deoache", *didiochitoare* s. f. „personaj feminin care deoache", *didiochi(iu)* s.m. „personaj masculin care deoache" [idem, p. 381]; *samcă* / *sămcoaie* s.f. „spirit malefic feminin care atacă nou-născuţii şi femeile însărcinate sau lăuze" [idem, p. 385-386], *strigoaie* s.f. „duh rău", *strigoi* s.m. „duh rău", „fiinţă (fabuloasă) care acţionează noaptea şi tulbură somnul oamenilor" [idem p. 386]; *ceas rău* s.n. „duh nefast care provoacă boala copiilor" [idem, p. 380] ş.a. În timpuri imemorabile acestea au fost venerate ca divinităţi sau fiinţe intermediatoare între zei şi oameni. În mitologie ele constituie o clasă foarte numeroasă de fiinţe de rang inferior ce repre-zintă categoria daimonilor (numiţi astfel în opoziţie cu demonii din epoca creştină) [3, p. 294-305].

E de presupus că termenii din acest domeniu au avut o difuzare largă datorită locului însemnat al fiinţelor respective în mentalitatea omului antic. Or, credinţele şi superstiţiile reprezintă un domeniu străvechi al activităţii umane fără de care nu putea fi concepută viaţa cotidiană a omului cu grijile şi nevoile sale. Numărul lor relativ mare şi uzul unora dintre ele până în timpurile moderne, chiar dacă nu mai au încărcătura străveche, dovedesc rezistenţa lor în timp.

Reflectând necesităţile stringente ale timpului, termenii din domeniul vizat reprezintă un fond originar în evoluţie. Cei de origine străveche, treptat, au fost înlocuiţi prin sinonime mai expresive sau împrumuturi, dată fiind tabuizarea lor. Diversa lor origine (autohtonă, greacă, latină, slavă etc.) ţine de straturi lexicale diferite şi dovedeşte actualitatea lor la momentul respectiv. Unele dintre ele au origine onomatopeică, adică

BDD-A6700 © 2013 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 13:52:09 UTC)

sunt formate din resurse autohtone. În acest context relevant ar fi chiar numele *drac* de origine greacă (*δράκον*) sau latină (*draco*) ce însemna iniţial „şarpe mare, dragon”, el era un geniu protector al casei. „Numai sub influenţa creştinismului i s-au transferat atributele diavolului. Devenind întruchiparea răului universal, numele său fiind tabuizat. Aşa au apărut numeroasele sinonime eufemistice (epitete de îmbunare sau alungare) populare în limba română [4, p. 125]. După cum remarcă Ivan Evseev, „prin atributele lui, în folclorul românesc, dracul nu este totalmente malefic, e un fel de rău necesar, e meşter în toate, priceput inteligent, jucăuş; e mereu în preajma omului, el stă pe umărul stâng, iar îngerul păzitor al omului şade pe umărul drept” [ibidem]. Un alt lucru ce trebuie observat în legătură cu această fiinţă este că el ia chipul unor animale „impure” (*ţap, capră, pisică*, *câine*, *lup* ş.a.) [ibidem] – fapt important pentru noi, deoarece, aşa cum vom arăta mai jos, cuvântul românesc *cauă*, dar şi unele dintre concordanţele sale în limbile baltice şi slave au semnificaţia „drac” (datorită atributelor sale).

După relatările lui Dimitrie Cantemir, „În Moldova… poporul de rând… este predispus la superstiţii şi nu s-a curăţat de murdăria cea veche, … încât şi acum pomenesc… zeităţi necunoscute, în care răsună un ecou al credinţelor dacilor celor vechi” [5, p. 192]. Aici ar fi de remarcat că numele unora dintre ele le întâlnim şi azi în graiul popular, iar cele mai cunoscute dintre ele şi-au aflat locul în dicţionare şi în lucrări de etnografie.

Printre termenii ce ţin de vocabularul credinţelor şi practicilor populare precreştine (ce denumesc fiinţe din categoria inferioară a daimonilor) este şi regionalismul *cauă* explicat de DEX prin „Fiinţă imaginară, înspăimântătoare, cu care sunt speriaţi copiii”. *Dicţionarul dialectal* (Chişinău) înregistrează termenul *cauă* cu semnificaţia de „drac” în Buiucani (suburbie a Chişinăului), în s. Corpaci (r-ul Edineţ) şi în s. Doina (r-ul Cantemir) [6, p. 155]. Faptul ne permite să presupunem că altă dată cuvântul a fost răspândit pe întreg teritoriul Republicii Moldova cunoscând şi alte semnificaţii în schimbare aflate în legătură directă cu înlocuirea („alunecarea”) funcţiilor lor tradiţionale.

În spaţiul românesc cuvântul dat înregistrează sinonimele: *baubau* (cu variantele *bau*, *babau*, *babaua*), *gogoriţă*, *bordea*, *borză*, (în Transilvania) *băbăluc*, (în Transilvania şi Bucovina) *bolea* [7, p. 112, 64]. Dintre acestea printre sinonimele termenului *drac* nu vom regăsi nici unul [idem, p. 257].

Până în prezent pentru rom. *cauă* au fost propuse câteva soluţii etimologice: din ngr. *καυγῶς* „ceartă”, după Al. Cihac; din lat. *cave* „ai grijă”, după H. Tiktin; din ucr. *кава* „sperietoare”, după S. Puşcariu. Referitor la etimonul ucrainean, Al. Ciorănescu face următoarea remarcă: „nu convine fonetic” [8, p. 160]. DA şi SDE (Chişinău) preiau etimologia propusă de Puşcariu, dar respinsă de Ciorănescu.

Potrivit opiniei lui G. Pascu şi Al. Ciorănescu, rom. *cauă* este o creaţie expresivă formată de la interjecţia *cau!* – cuvânt cu care se sperie copiii. În susţinerea originii onomatopeice a cuvântului dat sunt aduse derivatele verbale *căuna* / *căuni* „a lătra”,

BDD-A6700 © 2013 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 13:52:09 UTC)

formele palatalizate *scheuna* şi *cheuni* / *chiuni* „a striga, a face zgomot" formate cu ajutorul unui *-n-* expresiv [8, p. 116] (cf. rom. *câine* (< lat. *canis*) şi gr. *κύων*). Ultima formă (utilizată preponderent în raport cu oamenii) este aceeaşi cu *chiui*. Cu elementul expresiv *-l-* este alcătuit derivatul verbal *cău-l-i*.

Modelul după care s-au format cuvintele examinate este unul bine cunoscut: interjecţia + sufixul / elementul expresiv + flexiunea (verbală), în acest context cf.: *meau!* „Interjecţie care imită sunetele emise de pisică" : *meu-n-a* vb. „A scoate sunete caracteristice speciei"; *bau!* „Interjecţie care imită urletul lupului şi cu care sperii pe cineva, strigând pe neaşteptate"/ *bau* „lup", „sperietoare"/ *baú* „Fiinţă straşnică în poveştile moldoveneşti" : *bău-n-a* „(despre lupi, prin extensiune, despre oameni) a urla", „a plânge zgomotos"/ *bău-n-i* vb. „(despre lupi şi câini) a urla" (cf. *δαῦος*, *dauus* „lup" din frigiană şi geto-dacă), „(despre vite) a mugi", „(despre copii) a ţipa tare" [9, p. 123-130]. Ultimul, anume *bau,* a fost onomasticizat prin numele fiinţelor imaginare (cu care se sperie copiii) *Baubau, Babau, Babaua.* Sau mai confruntaţi şi formanţi cu elementul expresiv *-l-*: *hau!* „Cuvânt care imită lătratul câinelui sau urletul lupului" : *hău-l-i* „(despre oameni) a chiui", *dau!* → *dău-l-i* (cf. *δαῦος*, *dauus* „lup"); *cau!* → *cău-l-i* (cf.: *cauă* „fiinţă imaginară, înspăimântătoare, cu care sunt speriaţi copiii") ş.a. E de observat o specializare a onomatopeelor spre deosebire de derivatele lor verbale. Spre exemplu, *Dicţionarul de sinonime* dă pentru verbul *hăuli* o serie de sinonime şi varietăţi diatopice precum: 1. *a chicoti*, *a chiui*, *a striga*, *a ţipa*, (pop.) *a iuí*, (reg.) *a huhura*, (prin Oltenia şi Banat) *a hureza*, (Transilvania) *a uí*; 2. *a hăuí, a huí, a răsuna, a vui* [7, p. 349], care indică asupra altor varietăţi „înspăimântătoare" de sunete decât interjecţia *hau!*

Numele *cauă* „sperietoare; drac" a fost format de la interjecţia *cau!* prin ataşarea flexiunii *-ă* (feminin, singular), la fel ca în cazul lui *bau! bauă* s.f. „lup", „sperietoare". Cât priveşte semantica numelui *cauă*, aceasta este legată de emiterea unor sunete puternice înspăimântătoare, adică sunete care sperie, de unde s-a ajuns la semnificaţia „sperietoare" → „Fiinţă imaginară, înspăimântătoare, cu care sunt speriaţi copiii". Prin urmare, explicarea făcută de Ciorănescu pentru rom. *cauă,* ce indică asupra originii sale onomatopeice, adică străvechi, făcând parte din vocabularul rudimentar autohton, este cea mai plauzibilă.

În ce ne priveşte, susţinem, alături de G. Pascu şi Al. Ciorănescu, originea onomatopeică a cuvântului examinat *cauă* şi argumentăm punctul nostru de vedere prin concordanţele lexico-semantice baltice şi slave.

În urma cercetărilor am stabilit un şir de concordanţe lexico-semantice în arealul de răspândire a limbilor baltice. Limba lituaniană cunoaşte termenul mitologic *kaũkas* s.m. cu semnificaţiile „spiritul casei" [10, p. 270], „divinitate a casei", „penat" [11, p. 106], „sufletul unui copil nebotezat"; „gnom, pitic; drac" [12, p. 47], alături de care avem compusul *kaũkadukas* s.m. „gnom, spirit despre care se crede că locuieşte în interiorul pământului, păzind bogăţiile lui ascunse" [vâlva minelor?] [13, p. 137]. Letona cunoaşte regionalismul *kauks* s.m. cu semnificaţiile „spiritul casei", „gnom" [14, p. 262]. Iar pentru vechea prusiană a fost atestat termenul *cawx*

BDD-A6700 © 2013 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 13:52:09 UTC)

s.m. doar cu semnificaţia „drac” [12, p. 47]. Pentru semnificaţia „drac” din acest grup de limbi cf. compusul din limba lituaniană *kaũkaspenis, kaũkspenis* „săgeata lui Perkunas [= săgeata trăsnetului / fulgerului = fulger]”. O altă semnificaţie a cuvântului *kaũkaspenis* este „(zool.) hrana dracului” [sunt numite cochiliile (forma ei) petrificate rămase după / cu moluştele moarte] (rus. „чертов палец).

Pentru limbile baltice ar fi de menţionat acelaşi amestec de înţelesuri produs de creştinism, dar şi caracterul variat al semnificaţiilor mitologice din aceste limbi. Ar fi de remarcat că semnificaţia de „drac” (pe care o are atestată şi rom. *cauă* în Republica Moldova) ţine de era creştină. În acest grup de limbi alunecările semantice pot fi urmărite în mod satisfăcător: de la divinitate a casei → divinitate care locuieşte în interiorul pământului → divinitate htoniană.

Cât priveşte originea numelui fiinţei mitologice *kaũkas* în limba lituaniană, acesta este pus în relaţie cu verbele *kaũkti* „(despre oameni şi animale) a urla, a scheuna; a mugi, a rage; a răcni, a striga ca din gură de şarpe (sălbatic)”, „(despre vânt) a vâjâi, a vui” şi *sukukti* „a scoate urlete, a urla, a zbiera” [10, p. 270], iar letonul *kauks* cu verbul *kàukt* „a urla, a scheuna, a răcni, a plânge” [14, p. 262]. Observăm că acestea vin să confirme datele din română. Prin derivatele nominale din lituaniană *kaũksmas*, *kaukesỹs*, *kaukìmas kaũklys* sunt desemnate „urletul; geamătul, vuietul; claxonatul”. Toate derivatele nominale trebuie considerate deverbative. La fel şi fiinţele mitologice lit. *kaũkas* şi let. *kauks* trebuie considerate derivate verbale cu origine onomatopeică.

Pentru cuvintele din limbile baltice, la fel şi pentru română, am putea extrage radicalul **kau-* identic cu onomatopeea *kau! / cau!* Încă pentru protobaltică au fost reconstruite verbul **kaũk-* „a striga” şi substantivul * *kaũk-â* „strigăt”, acesta aflându-se în deplină concordanţă cu datele reconstruite pentru protoindoeuropeană **kAuk*^{w}- „a striga” [15], radical care, potrivit structurii sale, este unul secundar. Se pare, pentru termenul mitologic în discuţie, din lipsă de date suficiente, la nivel indoeuropean s-a procedat la reconstruirea radicalului secundar cu extensiunea *-k-* potrivit atestărilor dintr-un şir de limbi din familia respectivă (toh.B *-kuk* „a striga”, got. **hiufan* „bocet”, v.g.j. *hiufan*, *hioban* „a striga” ş.a.) [15].

După M. Wasmer, cu lit. *kaũkas* şi v. prus. *cawx* ar fi înrudite sl. **kuka* din slvn. *skúčati* „(despre oameni) a geme, a se tângui”, (despre câini) „a schelălăi”, *skučeti*, *skoukati* (despre câini) „a scheuna”, „(despre oameni) „a striga strident, a urla” ş.a.; rus. *-кука* din derivatele *докýка, скýка*, *скучáть*, ucr. *кýчити*, *докýчити* „a sâcâi, a moronci, a bate la cap”, „a cicăli, a certa” ş.a. [16, II, p. 231], dar şi rus. *чуча* cu derivatul *чучело* „sperietoare; momâie”, forme palatalizate [16, p. 389]. În opinia lui M. Wasmer, de acestea am putea apropia formal şi semantic pe v.ind. *kōkas* „lup; gâscă” [ibidem], care denumesc fiinţe ce emit sunete care înspăimântă. Semnificaţia concordanţei din vechea indiană ne aduce la concordanţa din ucraineană: *кáва* regionalism cu semnificaţiile „lup”, „sperietoare, nălucă” [17, p. 334], „(în vorbirea curentă) căpcăun, gogoriţă” [18, p. 367], (în opinia lui S. Puşcariu etimonul rom. *cauă*), însă neclar etimologic [17, p. 334]. *Этимологический словарь славянских языков* se referă doar la ucr. *кáва* „stancă, cioară” pe care îl consideră de origine onomatopeică, la fel ca lit. *kóvas* „stancă, ceucă”, rus. *кава*, *кавка* „stancă”

BDD-A6700 © 2013 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 13:52:09 UTC)

şi altele din limbile slave desemnând aceeaşi pasăre [18, p. 165] (cf. şi rom. *ceucă* „cioacă, stancă, ciorică”). În plan semantic prezintă interes semnificaţia „a se teme” a derivatului *кáвать* care poate fi apropiată doar de *кáва* „lup”, „sperietoare, nălucă; căpcăun, gogoriţă”. E de presupus că în ucraineană s-a produs contaminarea a doi termeni omonimi, dintre care unul este neclar etimologic.

În baza tuturor concordanţelor aduse pentru rom. *cauă*, vom extrage radicalul indoeuropean (primar) cu bază onomatopeică **kou-* (regionalism?). Acesta, făcând parte din lexicul rudimentar, a putut fi prezent în dialectele respective atât ca onomatopee, precum şi ca nume şi verb din cele mai vechi timpuri. Cum bine se ştie, diftongul *ou* din indoeuropeană a dat în baltică reflexul *au*, în slavă monoftonghizându-se a dat reflexul *oy (= u)* [20, 134-136], fapt confirmat şi de faptele de limbă aduse de noi.

Prin urmare, pe baza materialului examinat, ce se trage dintr-un strat străvechi de credinţe populare cu origini în mitologia română, a concordanţelor şi a faptelor de limbă semnalate, vom susţine că reflexul diftongului indoeuropean **ou* în limba traco-dacilor a fost **au*, la fel ca în baltică.

Se pare, că faptele de limbă din română analizate aici desemnează realii la fel de vechi (onomatopee, numele nesufixat), dacă nu chiar mai vechi în comparaţie cu cele examinate din alte limbi indoeuropene.

Prezintă interes împrumutul lit. *kaũkas* „spiritul casei”, „sufletul unui copil nebotezat”; gnom, pitic” făcut în limbile slave vecine, limbi care, de fapt, se vorbesc în fostul areal baltic. Spre exemplu, biel. *kýka*, cuvânt din limbajul copiilor, cu semnificaţia „ceva înspăimântător, care locuieşte în întuneric, cu care se sperie copiii” şi despre care cercetătorul A. Nepokupnyi, susţine că a fost împrumutat dintr-un cuvânt înrudit cu temă vest-baltică încă până la monoftonghizarea diftongilor (balt. *au* : sl. *u*) [13, p. 137]. Un altul este pol. *kautki* „oameni pitici cu scufii roşii pe cap care ies din pământ în grajdul cu cai şi ajută în gospodărie”. Acesta, după A. Nepokupnyi, are ca etimon pe lit. *kaũkas* „spiritul casei” etc., let. (reg.) *kauks* „spiritul casei”, „gnom” sau un alt cuvânt înrudit cu temă vest-baltică [13, p. 137]. E de remarcat faptul că fone-tismul cuvintelor baltice nu a suferit schimbări în bielorusă, cf. lit. *kaũkti* (despre oameni şi animale) „a urla a mugi, a rage; a răcni, a striga ca din gură de şarpe (sălbatic)” dă biel. *каукаць* „a meuna, a da glas”; în acelaşi sens cf. lit. *kuñkti* „a orăcăi”; „a striga” care dă biel. *кункаць* „a orăcăi, a striga” [12, p. 69]. Dintre împrumuturile făcute din aceeaşi familie de cuvinte baltice în limba polonă mai cf. lit. *kaũkadukas* „gnom, spiritul casei” > pol. *czajczaduk* „varietate de gnomi”.

Potrivit datelor examinate în articolul de faţă, originea onomatopeică a termenului mitologic *cauă*, în opinia noastră, este cea mai plauzibilă. E de remarcat faptul că şi concordanţele sale din limbile baltice şi slave au aceeaşi origine onomatopeică. Prin urmare, acestea trebuie considerate ca făcând parte din vocabularul străvechi cu origini comune indoeuropene.

Referinţe bibliografice

1. Russu I. I. *Limba traco-dacilor*. Ediţia a II-a revăzută şi adăugită. Bucureşti: Editura ştiinţifică, 1967.

BDD-A6700 © 2013 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 13:52:09 UTC)

2. Timotin Emanuela. *Descântecele manuscrise româneşti (secolele al XVII-lea – al XIX-lea)*. Bucureşti: Editura Academiei Române, 2010.
3. Vulcănescu Romulus. *Mitologia română*. Bucureşti, 1984.
4. Evseev Ivan. *Dicţionar de simboluri*. Bucureşti, 2007.
5. Cantemir Dimitrie. *Descrierea Moldovei*. Chişinău, 1975.
6. *Dicţionar dialectal*, vol. II. Chişinău, 1985.
7. Seche L., Seche M. *Dicţionar de sinonime al limbii române*. Bucureşti, 1982.
8. Ciorănescu A. *Dicţionarul etimologic al limbii române*. Bucureşti, 2002.
9. Pleşca E. *Structura onomatopeică* ***bau*** *în spaţiul balto-balcanic*. În: Buletin de lingvistică nr. 9-10, anul VI-VII. Chişinău, 2008-2009.
10. Lyberis A. *Lietuviu-rušu kalbų žodynas*. Vilnius, 1962.
11. Sereiskis B. *Trumpas lietuviškai rusiš žodynas*. Kaune, 1948.
12. Лаучюте Ю. А. *Словарь балтизмов в славянских языках*. Ленинград, 1982.
13. Непокупный А. *Балто-северославянские языковые связи*. Киев, 1976.
14. *Latviešu-krievu vārdnīca*. Riga, 1953.
15. http://sarling.rinet.ru/cgi-bin/response.cgi?single=1&basename=%2fdata%2fie%2
16. Фасмер М. *Этимологический словарь русского языка*. II, III. Москва, 1987.
17. *Етимологічний словник української мови*. Том 2. Київ, 1985.
18. *Українсько-румунський словник*. Bucureşti-Cernăuţi, 1964.
19. *Этимологический словарь славянских языков*. Выпуск 9. Москва, 1983.
20. Мейе А. *Введение в сравнительное изучение индоевропейских языков*. Москва – Ленинград, 1938.

SIGLE

DA – Dicţionarul Academiei Române. Bucureşti, 1913-1940.
DEX – Dicţionarul explicativ al limbii române. Bucureşti, 2002.
SDE – Scurt dicţionar etimologic al limbii moldoveneşti. Chişinău, 1978.

ABREVIERI

balt. – limba baltică (comună)
biel. – limba bielorusă
frig. – limba frigiană
got. – limba gotică
gr. – limba greacă
lat. – limba latină
let. – limba letonă
lit. – limba lituaniană
ngr. – limba neogreacă
pol. – limba poloneză
pop. – termen din limba vorbită
reg. – termen regional
rom. – limba română
rus. – limba rusă
sl. – limba slavă
slvn. – limba slovenă
toh. B – limba tohară B
ucr. – limba ucraineană
v.ind. – limba indiană veche
v.g.j. – limba veche germană de jos
v.prus. – limba prusiană veche

Institutul de Filologie
(Chişinău)

BDD-A6700 © 2013 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 13:52:09 UTC)